

POGLAVJE 10

VLOGA UČITELJA TER DRUGIH ZUNANJIH IN NOTRANJIH DEJAVNIKOV RAZVOJA GLASBENEGA TALENTA – ŠTUDIJA PRIMERA

TJAŠA DROVENIK ADAMEC,^{1,2} BOJAN KOVAČIČ³

¹ Glasbena šola Rogaška Slatina, Rogaška Slatina, Slovenija

tjasa.drovenik@student.um.si

² Glasbena in baletna šola A. M. Slomška, Maribor, Slovenija

tjasa.drovenik@student.um.si

³ Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija

bojan.kovacic@um.si

Rezultati študije primera sedemnajstletnega perspektivnega orglavca kažejo, da je razvoj glasbenega talenta kompleksen proces in rezultat interakcije med vplivom učitelja, družinsko podporo in dinamično vlogo zunanjih in notranjih dejavnikov, čigar vpliv se spreminja v kontekstu posameznikovega glasbenega razvoja skozi različna življenjska obdobja. V raziskavi je osvetljena vloga učitelja instrumenta, ki vpliva na razvoj glasbenega talenta orglavca skozi različna življenjska obdobja. Je pomembna in večplastna, neposredno vpliva na kakovost pouka in služi kot temelj za nadaljnje glasbeno izobraževanje.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.1.2024.10](https://doi.org/10.18690/um.pef.1.2024.10)

ISBN

978-961-286-839-0

Ključne besede:

razvoj glasbenega talenta,
vloga učitelja instrumenta,
zunanji dejavniki,
notranji dejavniki,
življenjska obdobja

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.1.2024.10](https://doi.org/10.18690/um.pef.1.2024.10)

ISBN
978-961-286-839-0

Keywords:

development of musical
talent,
role of the instrument
teacher,
external factors,
internal factors,
life stages

CHAPTER 10

THE ROLE OF THE TEACHER AND OTHER EXTERNAL AND INTERNAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF MUSICAL TALENT – A CASE STUDY

TJAŠA DROVENIK ADAMEC,^{1,2} BOJAN KOVAČIČ³

¹ Rogaška Slatina Music School, Rogaška Slatina, Slovenia
tjasa.drovenik@student.um.si

² A. M. Slomšek Music and Ballet School, Maribor, Slovenia
tjasa.drovenik@student.um.si

³ University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
bojan.kovacic@um.si

The results of the case study of a seventeen-year-old prospective organist show that the process of developing musical talent is complex and presents the result of the interaction between the teacher's influence, family support, and the dynamic role of external and internal factors, the influence of which changes in the context of the person's musical development throughout various stages of his/her life. The study emphasizes how the organist's instrument teacher can have an impact on their musical talent throughout different life stages. The role of the instrument teacher is significant and multifaceted, has a direct impact on the quality of lessons, and serves as a foundation for further music education.

1 Uvod

Razvoj glasbenega talenta je kompleksen proces, znotraj katerega imajo pomembno vlogo številni zunanji in notranji dejavniki. Eno izmed ključnih vlog v okviru teh dejavnikov nosi učitelj, ki tako sam kot v dinamični interakciji z družinskim okoljem, družbenimi pričakovanji in individualnimi značilnostmi učenca, pomembno vpliva na razvoj njegovega glasbenega talenta. V tem kontekstu se postavlja vprašanje, kako lahko učitelj najbolje podpre in usmeri potencialno nadarjenega ali talentiranega učenca. Učitelj kot eden izmed ključnih dejavnikov za razvoj glasbenega talenta s svojimi kompetencami, strokovnim znanjem, tehnikami poučevanja, pedagoškimi pristopi, vsebino pouka in ustvarjalnostjo ne le prenaša glasbeno znanje, temveč tudi vpliva na učenčevo motivacijo, samopodobo in socialne kompetence. Učitelj predstavlja t. i. most med zunanjim okoljem in notranjim svetom učenca, ki spodbuja in neguje učenčev potencial.

1.1 Učitelj kot dejavnik razvoja glasbenega talenta

Kakovost pouka je pogojena s tehniko izvajanja pouka in kakovostjo vsebine, posredovane s strani glasbenega učitelja (Hermann, 2000). Učitelj s svojimi kompetencami in ustvarjalnostjo spodbuja in ohranja motivacijo učencev za učenje glasbe ter ustvarja spodbudno okolje, ki pomaga pri vzdrževanju pozitivnega odnosa do glasbe kot tudi razvoju celostne osebnosti posameznega učenca (Zadnik, 2019). Kot povzemata Pereira-Fradin in Dubois (2007), vpliv glasbenih učiteljev na učenčev glasbeni razvoj vsebuje dve komponenti: 1) naravo in kakovost odnosa med učiteljem in učencem ter 2) ustreznost ujemanja med stilom učiteljevega poučevanja in otrokovimi individualnimi potrebami. Raziskava (Millican in Forrester, 2019) kot temeljne prakse poučevanja glasbenih učiteljev navaja oblikovanje glasbenih konceptov, zaporedje navodil in razvijanje ustreznih odnosov z učenci. Davidova (2019) potrjuje, da mora glasbeni učitelj pokazati znanje in razumevanje, ne le na glasbenem področju, temveč tudi na področjih komunikacije in vzpostavljanja pozitivnih odnosov, sodelovanja s starši, sodelavci glasbeniki in skladatelji ter strokovnjaki z drugih področij, kot tudi na področjih razvijanja ustvarjalnih in socialnih veščin učencev na podlagi pedagoških načel (personalizacije, sodelovanja in produktivnosti) ter v okviru umetniških in kulturnih pristopov v procesu glasbenega izobraževanja. Vloga glasbenega učitelja se torej ne konča le pri prenosu tehničnih znanj ali vključevanju v glasbeno skupnost, temveč je ključna tudi za razvoj

učenceve samozavesti, samodiscipline in ljubezni do umetnosti (Randles, 2012; Zdravić-Mihailović, 2020). Kot povzema Bogunović (2008), učitelji za mnoge učence postanejo vzorniki, ki spodbujajo njihov glasbeni razvoj in pripomorejo k njihovi glasbeni uspešnosti, za katero so najpomembnejši učiteljeva strokovnost, kontinuirana strokovna izobraževanja in usposabljanja ter aktivno igranje instrumenta (v orkestrih ali komornih zasedbah).

1.2 Zunanji dejavniki

Bogunović (2008) navaja pomembnost materine vloge v zgodnjih življenjskih obdobjih za spodbujanje otrokovega zgodnjega zanimanja in razvoj začetne notranje motivacije za glasbo. Rezultati raziskave (McPherson in Davidson, 2002) potrjujejo ključni pomen materine vloge pri doseganju kakovosti in količini otrokovih vaj pri učenju instrumenta. Pomembna vloga mame in očeta se kaže v tem, da otroku zagotavljata obogateno zgodnje okolje, v katerem skrbita za ustrezen glasbeni in instrumentalni pouk, omogočata dolgoročno in preudarno vajo, podpirata enotnost namena, težita k centru odličnosti ali ga vzpostavita ter sta popolnoma predana in se žrtvujeta za to, da bi spodbujala razvoj otrokovega talenta (Luo in Kiewra, 2020). Da je ključni dejavnik za razvoj talenta mladih glasbenikov in učenje instrumenta družinska podpora, potrjujeta tudi Davidson in Pitts (2001). Bogunović (2008) ugotavlja bistveno višjo raven spodbude in podpore v družinah, kjer je eden ali sta oba starša profesionalna glasbenika. Ob tem je izjemno pomembno sodelovanje med družino in učiteljem, saj to pripomore k lažji vzpostavitvi smiselnih povezav med razvojnimi strategijami in učenčevim življenjem (Ho in Chong, 2010). Rezultati raziskave (Reis, 2009) potrjujejo, da je vloga staršev in učiteljev ključnega pomena pri razvoju otrokovega talenta. Starši prispevajo k razvoju otrokovega talenta z zgodnjim prepoznavanjem talenta in stalno podporo otrokovega potenciala; v obdobju adolescence pomagajo talentiranim najstnikom pri spopadanju z vprašanji identitete in obremenitvami, ki so povezane z njihovim glasbenim razvojem, pri čemer pa je pomembno, da tako starši kot učitelji prepoznajo in razumejo izzive, ki spremljajo posamezne stopnje učenčevega razvoja glasbenega talenta (Reis, 2009). Ti izzivi lahko vključujejo tudi kritične življenjske dogodke. Rezultati raziskave (Peterson idr., 2009) potrjujejo, da se nadarjeni učenci lahko soočajo s kritičnimi življenjskimi situacijami, kot so spopadanje s stresom, vznemirjujoči dogodki in izkušnje v domačem ali šolskem okolju, šolski prehodi (vključno s prehodi v in iz specializiranih šol za nadarjene učence), težave v medosebnih odnosih, pomanjkanje

samozavesti, vedenjske težave, zloraba substanc, motnje hranjenja, depresija in samouničevalne misli, zaporna kazen bližnje osebe in zlorabe. Poleg družine in učiteljev imajo pomembno vlogo pri otrokovem glasbenem razvoju tudi vrstniki. Skupine vrstnikov, ki so spodbudne in navdihujoče, bodo otroku pomagale razviti vedenje, ki je družbeno sprejeto, kar ima ključno vlogo pri razvoju socialnih veščin (Singh in Johal, 2021). Kot ugotavljajo Kurt idr. (2021), na otrokov socialni in čustveni razvoj ter na njegovo raven učenja, pomembno vpliva tudi razredna klima.

1.3 Notranji dejavniki

Kot potrjuje ena izmed novejših raziskav (Borgmann in Stöckel, 2021), poleg zunanjih dejavnikov na razvoj talenta vplivajo tudi psihološki dejavniki, ki segajo od prirojenih osebnostnih lastnosti (talent) preko situacijskih, motivacijskih dejavnikov (strast) do zelo spremenljivih veščin (trdo delo). Sage (2016) opredeljuje trdo delo in strast kot ključna dejavnika v razvoju glasbene uspešnosti. Pereira-Fradin in Dubois (2007) navajata strast in motivacijo kot nujni za otrokovo glasbeno uspešnost ter ključni pri glasbenem razvoju, Milošević in Šimonji Černak (2019) poudarita vztrajnost in motivacijo za doseganje uspeha kot pomembna dejavnika pri napovedovanju šolske uspešnosti, medtem ko v eni izmed novejših raziskav (Amali idr., 2023) navajajo motivacijo kot posrednika med pričakovanji o uspehu in učnimi dosežki. Da je motivacija za dosežke pomemben psihološki napovedovalec uspeha ali neuspeha diplomantov, potrjujejo tudi nekatere druge raziskave (Hegarty, 2010; Steinmayr in Spinath, 2011; Vecchione idr., 2014). Rezultati najnovejših raziskav (Sitorus idr., 2022; Uchang, 2022) so pokazali, da k učni in akademski uspešnosti prispevajo tudi dobre in ustrezne učne strategije. Pomemben dejavnik pri razvoju glasbenega talenta, ki povečuje dosežke in učno uspešnost, hkrati pa neposredno pozitivno vpliva na nevroanatomsko diferenciacijo in kognitivne sposobnosti, je vaja (Álvaro-Mora in Serrano, 2019). Čas vaje je povezan z notranjo motivacijo posameznika (Burak, 2014), vendar pa rezultati raziskave (Williamon in Valentine, 2000) kažejo, da količina vaje ni temeljni dejavnik kakovostne glasbene izvedbe, temveč je pri dejavniki glasbene sposobnosti potrebno upoštevati vsebino in kakovost vaje posameznika. Stopnja aktivnega zasledovanja ciljev in postavljanje standardov sta razlikovalni značilnosti med razsežnostmi perfekcionizma in težnje po odličnosti (Lasalle in Hess, 2022). Med perfekcionizmom in tremo, Patston in Osborne (2016) ugotavljata pomembne povezave glede na starost, spol in izkušnje, medtem ko Portí idr. (2021) tremo neposredno povezujejo s poklicnim stresom in

strastjo. Pojem, ki se nanaša na človekovo sposobnost zaznavanja in reproduciranja glasbe ter jo je mogoče zaradi njene kompleksnosti najbolje opredeliti z različnimi vidiki glasbe, kot so višina tona, harmonija ipd, Khalass idr. (2019) opredeljujejo kot muzikalnost. Maity (2022) ugotavlja pomembno pozitivno povezavo med sposobnostjo zaznavanja glasbe in intelektualnimi sposobnostmi na elementarni ravni. Prav tako učenci z višjo stopnjo glasbenih sposobnosti med 7. in 12. letom starosti v izobraževalnem procesu in vsakdanjem življenju izkazujejo višjo stopnjo ustvarjalnosti (Qarri, 2022). Sušić in Brebrić (2022) potrjujeta, da lahko dobro zasnovane in spodbudne glasbene dejavnosti pri otrocih v obdobju 5–6 let spodbujajo glasbeno ustvarjalnost in prispevajo k prepoznavanju njihovega glasbenega potenciala. Na (prirojeni) potencial se nanaša termin glasbena sposobnost (Bogunović, 2008; Hallam in Shaw, 2002; Hallam, 2010; Haroutounian, 2009), medtem ko kapaciteto za razlikovanje zvoka, ki jo je moč zaznati že od rojstva dalje in meriti že v otroštvu, glasbeni psihologi opredeljujejo kot glasbeno zmožnost (Gordon, 1999; Grashel, 2008; Haroutounian, 2002, 2009; Harrison idr., 1994). Kot ugotavljajo Van Vugt idr. (2021), se lahko spretnosti, ki se nanašajo na psihomotorične sposobnosti, lažje naučimo v zgodnejših življenjskih obdobjih, ko so zaposlena različna možganska omrežja, ki pozneje v življenju niso več vključena v učenje. Ključni dejavnik za sposobnost interakcije z drugimi za številne možnosti in različne situacije, ki se pojavljajo skozi celotno življenjsko obdobje, predstavljajo socialne kompetence (Wang idr., 2022). Po pregledu literature lahko povzamemo ugotovitev ene izmed novejših raziskav (Kragness idr., 2021), da je razvoj človekovih sposobnosti posledica zapletenega medsebojnega vpliva genetskih predispozicij in okoljskih dejavnikov.

Namen študije primera je na primeru 17-letnega perspektivnega orglavca, Bresta L. (B. L.), podrobneje proučiti vpliv vloge učitelja ter zunanjih in notranjih dejavnikov kot tudi nekaterih povezav med njimi.

2 Metoda

2.1 Raziskovalna vprašanja

V študiji primera smo raziskovali, (1) kakšna je vloga učitelja v povezavi z zunanjimi dejavniki razvoja glasbenega talenta in, (2) kakšna je vloga učitelja v povezavi z notranjimi dejavniki razvoja glasbenega talenta.

2.2 Udeleženeec

Udeleženeec naše študije primera je Brest L. (B. L.), rojen leta 2006. B. L. je svojo glasbeno pot začel pri devetih letih z učenjem klavirja v Glasbeni šoli Rogaška Slatina pod mentorstvom profesorice Monje Gobec in Darka Arsova. Štiri leta pozneje je v isti glasbeni šoli razširil svoje znanje z učenjem orgel v razredu profesorice Tjaše Drovenik Adamec. Od leta 2021 nadaljuje z izobraževanjem na področju klavirja na Umetniški gimnaziji v Celju pod mentorstvom prof. Karin Gišjan Roškar, medtem ko še vedno obiskuje pouk orgel pri profesorici T. Drovenik Adamec v Rogaški Slatini. Svoje znanje izpopolnjuje tudi na različnih klavirskih in orgelskih mojstrskih tečajih (t. i. »masterclassih«). V obdobju svojega izobraževanja je B. L. osvojil številne nagrade na državnih in mednarodnih orgelskih tekmovanjih, med njimi: leta 2021 zlato priznanje v disciplini orgle solo na 50. državnem tekmovanju mladih slovenskih glasbenikov (TEMSIG), istega leta v disciplini orgle solo zlato nagrado, medaljo in častni naslov »Laureate« na mednarodnem spletnem tekmovanju *Glasbena čipka iz Idrije*. Poleg tega je v letih 2021 in 2022 na mednarodnem tekmovanju *Jean Sibelius Fest Competition* v Turkuju (Finska), v svoji starostni kategoriji v disciplini orgle solo dvakrat zapored osvojil drugo nagrado. Aprila 2023 je na mednarodnem tekmovanju *International Music Masterclass and Competition (IMMCC) Maribor* v disciplini orgle solo osvojil 1. nagrado, v okviru tekmovanja pa je kot najboljši tekmovalac v svoji starostni kategoriji nastopil tudi na slavnostnem koncertu prvonagrajencev.

2.3 Merski instrumentarij

Za potrebe raziskave smo oblikovali in uporabili modificiran merski instrumentarij (vprašalnik), ki ga razvijamo v okviru priprave doktorske disertacije na temo dejavnikov razvoja orgelskega talenta. Vprašalnik zajema devetindvajset dejavnikov, ki vplivajo na razvoj glasbenega talenta, in pri katerih je treba označiti intenzivnost vpliva posameznega dejavnika v različnih življenjskih obdobjih: zgodnje otroštvo (3–6 let), srednje otroštvo (6–8 let), pozno otroštvo (9–11 let), adolescenca (12–20 let), zgodnja odrasla doba (20–35 let), srednja odrasla doba (35–50 let) in zrela odrasla doba (50–80 let). Intenzivnost vpliva dejavnikov ocenjujemo po obdobjih s pomočjo 7-stopenjske ocenjevalne lestvice, ki vsebuje naslednje stopnje: 1. povsem nepomemben vpliv, 2. zelo nepomemben vpliv, 3. nepomemben vpliv, 4. nevtralen vpliv, 5. pomemben vpliv, 6. zelo pomemben vpliv, 7. ekstremno pomemben vpliv.

Devetindvajset kriterijev (dejavnikov) je razdeljenih v dva sklopa: zunanji dejavniki (9 kriterijev) in notranji dejavniki (20 kriterijev).

Na podlagi odgovorov, ki smo jih pridobili z anketnim vprašalnikom, smo oblikovali vprašanja odprtega tipa in izvedli pisni intervju. Vprašanja so se nanašala na vlogo učitelja v povezavi z zunanjimi in notranjimi dejavniki.

2.4 Postopek zbiranja podatkov

Raziskavo smo izvedli v dveh krogih, in sicer prvi krog na podlagi vprašalnika in drugi krog s pisnim intervjujem. B. L. je prebral študijo primera in odobril objavo ugotovitev.

3 Rezultati

V nadaljevanju predstavljamo rezultate, ki smo jih pridobili z anketnim vprašalnikom in intervjujem, in sicer v treh sklopih: vloga učitelja instrumenta, zunanji dejavniki in notranji dejavniki.

3.1 Vloga učitelja instrumenta

Kot je razbrati iz analize odgovorov o vlogi učitelja instrumenta v razvoju glasbenega talenta B. L., je učitelj instrumenta imel (in še vedno ima) pomemben vpliv skozi celoten proces izobraževanja B. L., medtem ko je bila vloga družine in staršev bolj poudarjena v začetnih fazah izobraževanja. Vloga učitelja je ključna pri kakovosti pouka, čeprav je B. L. dodal, da na nekatere dejavnike razvoja glasbenega talenta učitelj ne more neposredno vplivati. Učitelj instrumenta je imel pomemben vpliv na razvoj glasbenih sposobnosti B. L., pri osnovnem tehničnem usposabljanju, usmeritvah in dajanju navodil o vaji ter spodbujanju nadaljnega samostojnega učenja in dodatnih izobraževalnih priložnosti, kot so poletne šole in seminarji (t. i. »masterclassi«). B. L. je ocenil vlogo učitelja instrumenta kot manj pomembno pri pridobivanju teoretičnega znanja, prav tako opaža, da se je skozi življenjska obdobja njegova neodvisnost povečala, pri čemer sedaj izhaja bolj iz lastnih izkušenj in se ne opira več izključno na učiteljeva navodila. Kljub vse večji samostojnosti, pa mu učiteljeve usmeritve še vedno služijo kot temelj za nadaljnjo vajo in prakso ter mu pomagajo pri izbiri glasbenega programa. Kot izjemno pomembno je B. L. ocenil

prejemanje »konkretnih« povratnih informacij s strani učitelja po glasbenih nastopih. Prav tako je učitelj instrumenta pomembno vplival na nekatere odločitve o nadaljnjem formalnem glasbenem izobraževanju B. L. (npr. pri nadaljevanju pouka orgel), ni pa bilo učiteljevo mnenje vedno ključen razlog za nadaljevanje glasbenega izobraževanja (npr. na srednjo stopnjo).

3.2 Zunanji dejavniki

V zgodnjem (3–6 let) in srednjem otroštvu (6–8 let), zunanji dejavniki (mama, oče, spodbude v družini, izobrazba staršev, učitelj instrumenta, kakovost instrumentalnega pouka, kakovost glasbenoteoretskega pouka, razredna klima, vrstniki in kritični življenjski dogodki) niso pomembno vplivali na razvoj glasbenega talenta B. L. Kot je pojasnil B. L., v zgodnjem in srednjem otroštvu še ni obiskoval glasbene šole, zato vpliva učitelja instrumenta, instrumentalnega in teoretskega pouka ter razredne klime še ni bilo. Prav tako se starši niso ukvarjali z glasbo, zaradi česar je bil tudi vpliv družine zelo majhen. Kot edini pomembnejši življenjski dogodek v zgodnjem in srednjem otroštvu je B. L. izpostavil začetek šolanja. Ker so se starši odločili za šolanje na domu, tudi v prvih razredih osnovne šole ni imel predmeta Glasbena umetnost, zaradi česar vloge šole in vrstnikov ni ocenil kot pomembne. V poznem otroštvu (9–11 let) in adolescenci (12–20 let) so nekateri zunanji dejavniki, kot so mama, oče, spodbude v družini, učitelj instrumenta, kvaliteta instrumentalnega pouka in kvaliteta glasbenoteoretskega pouka, postali pomembni, med drugim tudi zato, ker je B. L. začel s poukom v glasbeni šoli. Vloga očeta je v adolescenci zopet postala manj pomembna, medtem ko B. L. ocenjuje vlogo mame v adolescenci kot pomembno, saj mu je prav ona svetovala, naj se vpiše v srednjo glasbeno šolo. Izobrazba staršev, razredna klima, vrstniki in kritični življenjski dogodki se v vseh življenjskih obdobjih kažejo kot nepomembni. Kot razlog nepomembnosti vpliva razredne klime in vrstnikov B. L. navaja šolanje na domu. Prav tako nima pri razvoju glasbenega talenta B. L. pomembnega vpliva izobrazba staršev, saj nobeden od staršev nima profesionalne glasbene izobrazbe. Kot pojasnjuje B. L., mamu veseli petje in je tudi nekaj časa pela v cerkvenem zboru, medtem ko se oče ni nikoli ukvarjal z glasbo. Zanimanje za igranje klavirja in orgel je pri B. L. vzbudil njegov dedek organist, pri katerem je B. L. prvič navezal stik z obema instrumentoma.

3.3 Notranji dejavniki

V zgodnjem otroštvu (3–6 let) so bili vsi notranji dejavniki (zanimanje, strast, vztrajnost, trdo delo, perfekcionizem, motiviranost za dosežke, učne in delovne strategije, vaja oz. količina vaje, glasbena percepcija, stres, trema, strah pred ocenjevanjem, nadzor nad pričakovanji, prirojeni glasbeni potencial, muzikalnost, intelektualne sposobnosti, ustvarjalne sposobnosti, psihomotorične sposobnosti, socialne kompetence) izraženi kot nepomembni za razvoj glasbenega talenta, saj tudi B. L., kot je sam pojasnil, v tem obdobju ni imel veliko stika z glasbo. Tudi v srednjem otroštvu (6–8 let) so imeli vsi notranji dejavniki, razen ustvarjalnih sposobnosti, nepomemben vpliv. V poznem otroštvu (9–11 let), ko je B. L. začel z instrumentalnim poukom, so poleg ustvarjalnih sposobnosti začeli prihajati v ospredje notranji dejavniki, ki jih je B. L. ocenil kot pomembne ob začetku učenja klavirja, kot so zanimanje, trdo delo, učne in delovne strategije, vaja oz. količina vaje, prirojeni glasbeni potencial (glasbena sposobnost, glasbena zmožnost) in intelektualne sposobnosti. Poleg teh so v obdobju adolescence (12–20 let) pomemben vpliv pridobile tudi vztrajnost, glasbena percepcija in muzikalnost. Po mnenju B. L. sta predvsem glasbena percepcija in muzikalnost dejavnika, ki se razvijeta šele po več letih glasbene dejavnosti. Prirojene sposobnosti je B. L. ocenil kot pomembnejše na začetku, medtem ko je v kasnejših obdobjih prevladal vpliv tistih dejavnosti, ki so bile pridobljene z vajo. Določeni notranji dejavniki, kot so strast, perfekcionizem, stres, trema, strah pred ocenjevanjem, nadzor nad pričakovanji, psihomotorične sposobnosti in socialne kompetence, se v vseh življenjskih obdobjih kažejo kot nepomembni ali nevtralni. Vpliv perfekcionizma je B. L. ocenil kot nepomemben v vseh življenjskih obdobjih, ker si ne postavlja visokih ciljev in je običajno s svojimi nastopi ter dosežki na tekmovanjih zadovoljen. Glede nadzora nad pričakovanji in motiviranosti za dosežke meni, da sta sicer pomembna za motivacijo, vendar zanj ne bistveno, zato je tudi vpliv teh dveh dejavnikov skozi različna življenjska obdobja ocenil kot nepomemben ali nevtralen, z izjemo motiviranosti za dosežke, ki je postala v obdobju adolescence zanj vendarle pomembna. Za stres je B. L. pojasnil, da ga ne doživlja pogosto, prav tako se običajno ne srečuje s strahom pred ocenjevanjem, sploh če ima dovolj časa za pripravo. Podobno je z dejavnikom treme, ki je pred nastopi rahlo prisotna, vendar pa mu ne povzroča posebnih težav. B. L. je ocenil psihomotorične sposobnosti kot potrebne za igranje instrumenta, a meni, da imajo kljub temu manjši vpliv na razvoj

glasbenega talenta kot nekateri drugi notranji dejavniki. V nasprotju z njimi je B. L. socialne kompetence ocenil kot nepomembne v glasbenem okolju.

4 Diskusija

Rezultati naše študije primera kažejo, da je imel učitelj instrumenta pomemben vpliv na razvoj glasbenega talenta sedemnajstletnega perspektivnega orglavca B. L., vse od začetka njegovega glasbenega izobraževanja v poznem otroštvu do vključno obdobja adolescence. S pedagoškimi pristopi, spodbujanjem razvoja tehničnih in muzikalnih veščin ter nadaljnje samostojne prakse, je učitelj instrumenta oblikoval temelje za glasbeni razvoj B. L. Učitelj je ključna figura pri zagotavljanju kakovosti pouka in usmerjanju k nadaljnjim in dodatnim izobraževalnim priložnostim. V skladu z našimi ugotovitvami so se izkazale tudi nekatere druge raziskave (Cain, 1985; Pecherska, 2007; Zdravić-Mihailović, 2020). Kot ugotavljajo Kupers (2014) in Kupers idr. (2014), se vloga učitelja transformira skozi čas, spodbujajoč neodvisnost in lastno iniciativo učenca, kar potrjujejo tudi naše ugotovitve, saj se je neodvisnost B. L. s pridobivanjem lastnih izkušenj in znanj skozi različna življenjska obdobja povečevala. Kljub temu ostajajo učiteljeve usmeritve še vedno pomembno izhodišče za nadaljnjo vajo in glasbeno udejstvovanje. Prav tako imajo v času učenčevega glasbenega izobraževanja znaten vpliv učiteljevo mnenje in povratne informacije (Howe in Sloboda, 1991; Kim in Kemple, 2011). Povratne informacije učitelja instrumenta po nastopih in koncertih prav tako pomembno vplivajo na razvoj glasbenega talenta. Učitelj instrumenta je imel in še vedno ima pomembno vlogo pri odločitvi o nadaljnjem orgelskem izobraževanju.

V zgodnjem in srednjem otroštvu zaradi šolanja na domu, ne vključenosti v glasbene aktivnosti in neglasbene izobrazbe staršev, zunanji dejavniki niso imeli pomembnega vpliva na razvoj glasbenega talenta B. L. Pomembnost družinskega vpliva se je bistveno povečala v poznem otroštvu, ko je B. L. pri svojem dedku prvič prišel v stik s klavirjem in orglami, ter v adolescenci, ko se je na mamino pobudo odločil za nadaljevanje glasbenega izobraževanja na srednji stopnji. Ključno vlogo pri tem, da je B. L. stopil na svojo glasbeno pot, nosi njegov dedek, medtem ko je v času celotnega glasbenega izobraževanja pomembno podpora, ki je spodbujala B. L. na glasbeni poti, predstavljala njegova mama. Ugotovitve Bogunović (2008) kažejo na tesno povezavo med spodbudo staršev in vidiki motivacije, ki se nanašajo na igranje instrumenta (pogostost in dolžina vaje). Prav tako je izjemno pomembno, da starši

verjamejo v talent svojega otroka, ga podpirajo in domnevajo, da ima perspektivo ter jim je njegov glasbeni uspeh pomemben (Bogunović, 2008; Mackenzie, 1991; Margiotta, 2011).

Naša splošna ugotovitev je, da se je vpliv notranjih dejavnikov na razvoj glasbenega talenta B. L. spreminjal glede na življenjska obdobja. Na začetku, v zgodnjem in srednjem otroštvu, notranji dejavniki, z izjemo ustvarjalnih sposobnosti, niso imeli pomembnega vpliva na razvoj glasbenega talenta B. L., predvsem zaradi odsotnosti izpostavljenosti glasbenim aktivnostim in šolanja na domu. Ko je B. L. začel z glasbenim izobraževanjem, se je vpliv nekaterih notranjih dejavnikov, kot so interes, trdo delo, učne in delovne strategije, vaja oz. količina vaje, prirojeni glasbeni potencial, intelektualne in ustvarjalne sposobnosti, povečeval, kar naznanja prehod iz faze odkrivanja v fazo aktivnega razvoja talentov. Z vstopom v adolescenco je bilo opaziti večji vpliv notranjih dejavnikov, kot so vztrajnost, glasbena percepcija in muzikalnost. Slednji dve se razvijata z leti glasbene prakse in izkušenj B. L., kar nakazuje na to, da so sčasoma pridobljene veščine in zaznavne sposobnosti postale bistvene za nadaljnji razvoj glasbenega talenta, prevzemajoč primarno vlogo, ki so jo v prejšnjih fazah zavzemale prirojene sposobnosti. Garret in Moltzen (2011) potrjujeta pomembnost vpliva intrapersonalnih katalizatorjev v kasnejših življenjskih obdobjih. Ob prirojenem potencialu in drugih vplivih iz okolja se na kasnejši stopnji razvoja mlad in nadarjen učenec naslanja prvenstveno na osebne prednosti in prevzema samostojno vodenje svojega osebnostnega, glasbenega, profesionalnega in socialnega razvoja (Garret in Moltzen, 2011; Peterson, 2018). Kljub temu da je B. L. ocenil določene notranje dejavnike kot pomembne v svojem glasbenem razvoju, pa nekatere druge, kot so na primer strast, perfekcionizem, motiviranost za dosežke, stres, trema, strah pred ocenjevanjem, nadzor nad pričakovanji, psihomotorične sposobnosti in socialne kompetence, vidi kot manj ali celo nepomembne za razvoj svojega glasbenega talenta. To lahko kaže na selektivno naravo razvoja talenta, kjer se pomembnost dejavnikov razlikuje glede na glasbeni razvoj posameznika (Garces-Bacsal, 2014; Haroutounian, 2000).

5 Sklep

Ugotovitve naše študije primera potrjujejo, da je vloga učitelja instrumenta v razvoju glasbenega talenta pomembna, dinamična in večplastna, z neposrednim vplivom na kakovost pouka in izobraževanja ter spodbujanje učenčeve strokovne in osebne

rasti skozi različna življenjska obdobja. Prav tako se skozi različna življenjska obdobja spreminja vpliv notranjih dejavnikov, ki so postali pomembni z začetkom formalnega glasbenega izobraževanja. Z vstopom v adolescenco je začel prihajati v ospredje vpliv nekaterih notranjih dejavnikov, kot sta na primer glasbena percepcija in muzikalnost, ter veščin, ki so postale ključne za nadaljnji glasbeni razvoj B. L. Slednje kaže na postopno prehajanje pomembnosti vpliva s prirojenih sposobnosti na pridobljene veščine, znanja in izkušnje, s pomočjo katerih učenec postaja vse bolj samostojen in neodvisen na svoji glasbeni poti. Na podlagi teh ugotovitev lahko zaključimo, da je razvoj glasbenega talenta rezultat kompleksne interakcije med učiteljevim vplivom, družinsko podporo ter dinamičnim vplivom zunanjih in notranjih dejavnikov, ki se razvijajo, prilagajajo in spreminjajo v kontekstu posameznikovega glasbenega razvoja skozi različna življenjska obdobja. Ta kompleksni, večdimenzionalni in dinamični proces izpostavlja potrebo po nadaljnjih raziskavah, da bi lahko bolje razumeli, kako se glasbeni talent razvija in kultivira v različnih kontekstih in življenjskih obdobjih.

Literatura

- Álvaro-Mora, C. in Serrano, M. (2019). Influence of musical training on academic performance: A bibliographical review. *Anuario de Psicología*, 49, 18–31. doi:10.1344/anspic2019.49.3.
- Amali, H., Putra, R., Lukito, H. in Handika, R. (2023). Impact of success expectations, motivation and team behavior on entrepreneurship learning outcomes in higher education. *Jurnal Manajemen Universitas Bung Hatta*, 18, 1–19. doi:10.37301/jmubh.v18i1.20870.
- Begum, F., Shikder, A. in Nahar, N. (2022). A comparative study of motivation and learning strategies: Student motivation can influence student learning strategies in Bangladesh, 11(7), 1127–1133. doi:10.21275/SR22715004850.
- Binti Jamaluddin, N. S., Abd Kadir, S., Alias, S. in Abdullah, A. (2021). A review of learning strategies towards learning outcome. *International Journal of Social Science and Human Research*, 4(12), 3647–3651. doi:10.47191/ijsshr/v4-i12-26.
- Bogunović, B. (2008). *Muzički talenat i uspešnost*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
- Borgmann, S. in Stöckel, T. (2021). Talent, passion, or hard work? - A person-oriented study on the role of psychological factors in elite youth soccer. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19, 217–218. doi:10.1080/1612197X.2021.1982479.
- Burak, S. (2014). Motivation for instrument education: A study with the perspective of expectancy-value and flow theories. *Eurasian Journal of Educational Research*, 5(5), 123–136. doi:10.14689/ejer.2014.55.8
- Burak, S. (2022). Musical home environment as a predictor of motivation to listen to music, sing, and play an instrument. V B. Gülbahar (ur.), *International Research in Education Sciences IV* (str. 5–20). Istanbul: Eğitim Yayinevi.
- Cain, T. (1985). Teacher as guide: The teacher's role in the secondary school music lesson. *British Journal of Music Education*, 2, 5–18. doi:10.1080/14613808.2022.2074383.
- Costa, C. in Nazaré, C. (2021). Effect of musical training on auditory memory. *European Journal of Public Health*, 31(2). doi:10.1093/eurpub/ckab120.055.

- Davidova, J. (2019). Music teacher's competences in the 21st century. *Pedagogika*, 134(2), 99–108. doi:10.15823/p.2019.134.6.
- Davidson, J. W. in Pitts, S. E. (2001). People have talents: a case study of musical behaviour in an adoptive family. *B. J. Music Education*, 18(2), 161–171. doi: 10.1017/S0265051701000250.
- Garces-Bacsal, R. M. (2014). Alternative pathways to talent development in music: The narrative of an eminent Filipino singer-songwriter. *Gifted Child Quarterly*, 58(3), 231–242. doi:10.1177/0016986214535627.
- Gordon, E. E. (1999). All about audiation and music aptitudes: Edwin E. Gordon discusses using audiation and music aptitudes as teaching tools to allow students to reach their full music potential. *Music Educators Journal*, 86(2), 41–44. doi:10.2307/3399589.
- Grashel, J. (2008). The measurement of musical aptitude in 20th century United States: a brief history. *Council for Research in Music Education*, 176, 45–49. <http://www.jstor.org/stable/40319432>.
- Hallam, S. (2010). 21st century conceptions of musical ability. *Psychology of Music*, 38(3), 308–330. doi:10.1177/0305735609351922.
- Hallam, S. in Shaw, J. (2002). Constructions of musical ability. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 153/154, 102–108. <https://www.jstor.org/stable/40319148>.
- Haroutounian, J. (2000). Perspectives of musical talent: A study of identification criteria and procedures. *High Ability Studies*, 11, 137–160. doi:10.1080/13598130020001197.
- Haroutounian, J. (2002). *Kindling the spark: Recognizing and developing musical talent*. Oxford University Press.
- Haroutounian, J. (2009). Musical talent assessment. V B. Kerr (ur.), *Encyclopedia of giftedness, creativity, and talent* (str. 613–617). Thousand Oaks: SAGE Publications.
- Hamann, D. L., Baker, D. S., McAllister, P. A. in Bauer, W. (2000). Factors affecting university music students' perceptions of lesson quality and teaching effectiveness. *Journal of Research in Music Education*, 48, 102–113. doi:10.2307/334556.
- Harrison, C., Asmus, E. P. in Serpe, R. T. (1994). Effects of musical aptitude, academic ability, music experience and motivation on aural skills. *JRME*, 42(2), 131–144. 10.2307/334549.
- Hegarty, N. (2010). Application of the academic motivation scale to graduate school students. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 6(2), 48–55.
- Ho, P. S. K. in Chong, S. N. Y. (2010). The talent development of a musically gifted adolescent in Singapore. *International Journal of Music Education*, 28(1), 47–60. doi: 10.1177/0255761409351350.
- Howe, M. in Sloboda, J. A. (1991). Young musicians' accounts of significant influences in their early lives. 2. Teachers, practising and performing. *British Journal of Music Education*, 8, 53–63. doi:10.1017/S0265051700008068.
- Khalass, N., Zarnomitrou, G., Haque, K., Salmi, S., Maulini, S., Linkermann, T., Salamon, N., Balint, J. in Bidarra, R. (2019). Musicality: a game to improve musical perception. 39–48. doi:10.1007/978-3-030-11548-7_4.
- Kilincer, O. (2022). Examining the relationships between high school students' interests in music and their creativity. *International Journal on Social and Education Sciences*, 4, 372–390. doi:10.46328/ijonsec.418.
- Kim, H. K. in Kemple, K. M. (2011). Is music an active developmental tool or simply a supplement? Early childhood preservice teachers' beliefs about music. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 32, 135–147. doi:10.1111/desc.13081. doi:10.1080/10901027.2011.572228.
- Kragness, H., Swaminathan, S., Cirelli, L. in Schellenberg, E. (2021). Individual differences in musical ability are stable over time in childhood. *Developmental Science*, 24(4), e13081. doi:10.1111/desc.13081.
- Kupers, W. E. (2014). *Socially situated learning in individual music lessons*. University of Groningen.
- Kupers, W. E., van Dijk, M., McPherson, G. E. in van Geert, P. L. (2014). A dynamic model that links skill acquisition with self-determination in instrumental music lessons. *Musicae Scientiae*, 18, 17–34. doi: 10.1177/10298644913499181.

- Kurt, Y., Özkol Kilinç, K. in Ozturk, H. (2021). Evaluation of nursing students' perceptions about classroom climate and the associated factors *. *International e-Journal of Educational Studies*, 5, 79–88. doi:10.31458/iejes.919213.
- Lasalle, M. in Hess, U. (2022). A motivational approach to perfectionism and striving for excellence. *Frontiers in Psychology*, 13, 1–21. doi:10.3389/fpsyg.2022.1022462.
- Luo, L. in Kiewra, K. A. (2020). Parents' roles in talent development. *Gifted Education International*, 37(1), 30–40. doi: 10.1177/0261429420934436.
- Mackenzie, C. G. (1991). Starting to learn to play a musical instrument: A study of boys' and girls' motivational criteria. *British Journal of Music Education*, 8(1), 15–20. doi: 10.1017/S0265051700008032.
- Maity, S. (2022). Does intelligence affect music perception ability in children? *Education India: A Quarterly Refereed Journal of Dialogues on Education*, 11(1), 1–10.
- Margiotta, M. (2011). Parental support in the development of young musicians: a teacher's perspective from a small-scale study of piano students and their parents. *Australian Journal of Music Education*, 1, 16–30.
- McNeil, D., Loi, N. in Bullen, R. (2022). Investigating the moderating role of coping style on music performance anxiety and perfectionism. *International Journal of Music Education*, 40(4), 587–597 doi:10.1177/02557614221080523.
- McPherson, G. E. in Davidson, J. W. (2002). Musical practice: mother and child interactions during the first year of learning an instrument. *Music Education Research*, 4(1), 141–156. doi: 10.1080/14613800220119822.
- Millican, J. S. in Forrester, S. H. (2019). Music teacher rankings of selected core teaching practices. *Journal of Music Teacher Education*, 29(2), 86–99. doi: 10.1177/1057083719867682.
- Milošević, I. in Šimonji Černak, R. (2019). The relationship between the perceived class climate, motivation for achievement and school success among elementary and high school students. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, 51(2), 426–460. doi:10.2298/ZIPI1902426M.
- Mosing, M., Hambrick, Z. in Ullén, F. (2019). Predicting musical aptitude and achievement: Practice, teaching, and intelligence. *Journal of Expertise*, 2(3), 184–197.
- Naik, M. (2021). Achievement motivation among adolescents. *International Journal of Scientific Research*, X(X), 24–26. 10.36106/ijsr/5229564.
- Paramita, P. in Ansyah, E. (2022). The relationship between parental social support with achievement motivation in senior high school students. *Academia Open*, 7. 10.21070/acopen.7.2022.5478.
- Patston, T. in Osborne, M. S. (2016). The developmental features of music performance anxiety and perfectionism in school age music students. *Performance enhancement and health*, 4(1–2), 42–49. doi:10.1016/J.PEH.2015.09.003.
- Pecherska, E. (2007). Forming of professional-pedagogical culture of future music teacher during methodical training. *Educational Dimension*, 18(2), 3–16. doi:10.31812/educdim.5569.
- Pereira-Fradin, M. in Dubois, A. (2007). Environmental effects on musical talent development. *Gifted and Talented International*, 22(2), 105–117. doi:10.1080/15332276.2007.11673501.
- Peterson, S. (2018). Talent development in Chinese and Swiss music students. *International Journal of Music Education*, 36(2), 230–243. doi:10.1177/0255761417729544.
- Peterson, J., Duncan, N. in Canady, K. (2009). A longitudinal study of negative life events, stress, and school experiences of gifted youth. *Gifted Child Quarterly*, 53(1), 34–49. doi: 10.1177/0016986208326553.
- Portí, E., Parrado, E., Cladellas, R. in Chamarro, A. (2021). Health outcomes of occupational stress in passionate musicians. *Ansiedad y Estrés*, 27, 47–56. doi:10.5093/anyes2021a7.
- Qarri, E. (2022). The relationship between musical skills and creativity in children. *European Journal of Education and Pedagogy*, 3, 218–221. 10.24018/ejedu.2022.3.6.512.
- Randles, C. (2012). Music teacher as writer and producer. *The Journal of Aesthetic Education*, 46(3), 36–52. doi: 10.1353/jae.2012.0019.

- Reis, S. M. (2009). Ten thousand hours of practice, musical aptitude and inner fire: developing musical talent in young people. *Gifted Education International*, 25(3), 217–236. doi:10.1177/026142940902500304.
- Sage, M. (2016). Voices of grit: The passion and perseverance of opera singers. Pridobljeno iz Research Gate.
- Singh, Y. in Johal, D. (2021). Conceptual understanding of child's social development in relation to family environment, school environment and peers. 11, 157–162. Pridobljeno iz Research Gate.
- Sitorus, P., Simanullang, E., Manalu, A., Laia, I., Tumanggor, R. in Nainggolan, J. (2022). Effect of differentiation learning strategies on student learning results. *Jurnal Penelitian Pendidikan IPA*, 8(6), 2654–2661. doi:10.29303/jppipa.v8i6.2114.
- Steinmayr, R. in Spinath, B. (2009). The importance of motivation as a predictor of school achievement. *Learning and Individual Differences*, 19(1), 80–90. doi: 10.1016/j.lindif.2008.05.004.
- Sušić, B. in Brebrić, V. (2022). Encouraging and assessing preschool children's musical creativity. *Early Years*, 42(4–5), 1–13. doi: 10.1080/09575146.2022.2139356.
- Swaminathan, S. in Schellenberg, E. (2020). Musical ability, music training, and language ability in childhood. *Journal of Experimental Psychology Learning Memory and Cognition*, 46(12), 2340–2348. doi:10.1037/xlm0000798.
- Ucang, J. (2022). Self-regulated learning strategies on students' academic performance in Mathematics through flexible learning. *International Journal of Applied Science and Research*, 5(4), 26–39. doi:10.56293/IJASR.2022.5404.
- Van Vugt, F., Hartmann, K., Altenmüller, E., Mohammadi, B. in Margulies, D. S. (2021). The impact of early musical training on striatal functional connectivity. *NeuroImage*, 238, 118251. doi:10.1016/j.neuroimage.2021.118251.
- Vecchione, M., Alessandri, G. in Marsicano, G. (2014). Academic motivation predicts educational attainment: Does gender make a difference? *Learning and Individual Differences*, 32, 124–131. doi:10.1016/j.lindif.2014.01.003.
- Wang, X., Quirke, M. in McGuckin, C. (2022). The importance of social competence for 21st century citizens: The use of mixed reality for social competence learning in mainstream education. V A. Correia in V. Viegas (ur.), *Methodologies and Use Cases on Extended Reality for Training and Education* (str. 242–268). IGI Global. doi:10.4018/978-1-6684-3398-0.ch010.
- Williamon, A. in Valentine, E. (2000). Quantity and quality of musical practice as predictors of performance quality. *British Journal of Psychology*, 91(3), 353–376. doi: 10.1348/000712600161871.
- Woody, R. (2021). *Psychology for Musicians: Understanding and Acquiring the Skills*, 2nd edn. New York: Online edition, Oxford Academic. doi:10.1093/oso/9780197546598.003.0004.
- Yang, Y., Schroeder, F. in Rodger, M. (2023). The role of perfectionism in music performance anxiety within university piano majors in China. V D. Raposo, J. Neves, R. Silva, L. Correia Castilho in R. Dias (ur.), *Advances in Design, Music and Arts II. EIMAD 2022. Springer Series in Design and Innovation*, vol 25. Cham: Springer. doi:10.1007/978-3-031-09659-4_48.
- Zadnik, K. (2019). Primary music school education in Slovenia and Montenegro. *Muzikološki zbornik*, 55(1), 195–210. doi:10.4312/mz.55.1.195-210.
- Zdravić-Mihailović, D. (2020). The role of a teacher in music education of young professional musicians. *Teaching, Learning and Teacher Education*, 4(1), 57–66. doi: 10.22190/FUTLITE2001057Z.

SUMMARY

The development of musical talent is a complex process, in which numerous external and internal factors play significant roles. Of them, one of the most important is that of the teacher, who plays a significant role in the development of musical talent, both on their own and in dynamic interaction with the student's distinctive characteristics, the family environment, and societal expectations.

The quality of teaching is directly related to the abilities and knowledge of the music teacher, whereby the teacher's method of instruction and the quality of content are critical (Hermann, 2000; Pereira-Fradin & Dubois, 2007; Zadnik, 2019). Significant factors in teachers' influence on students include the formation of musical concepts, the sequence of instructions, the quality of the teacher-student relationship, and the alignment of the teacher's teaching style and the child's needs (Millican & Forrester, 2019). Aside from these technical and relational components, a music teacher must also develop students' creative and social skills, establish positive relationships, and collaborate with parents, peers, and experts from other fields (Davidova, 2019), all of which are critical for the holistic development of students and their relationship to music and art (Bogunović, 2008; Randles, 2012; Zdravić-Mihailović, 2020).

Bogunović (2008) and McPherson and Davidson (2002) emphasize the critical role of mothers in early life stages in fostering early interest and developing internal motivation for music in children. Luo and Kiewra (2020) and Davidson and Pitts (2001) highlight the importance of parents providing an enriching environment and support for the development of a child's musical talent, with those who have both parents who are professional musicians being especially encouraging (Bogunović, 2008). According to Reis (2009) and Peterson et al. (2009), ongoing parental and teacher support is crucial during adolescence, assisting youth in coping with challenges and critical life situations related to musical development. Furthermore, Singh and Johal (2021) and Kurt et al. (2021) demonstrate that peers and classroom climate have a significant impact on a child's social and emotional development and level of learning.

The objective of our case study is to investigate the influence of the teacher's role as well as external and internal factors, as well as some of the connections between them, using the example of a 17-year-old promising organist, Brest L. (B. L.).

B. L., born in 2006, began his musical journey at the age of nine, learning the piano at the Music School Rogaška Slatina, before moving on to organ studies four years later. He is currently continuing his piano education at the Music Gymnasium in Celje, while also taking organ lessons at the Music School Rogaška Slatina and attending various piano and organ masterclasses with renowned piano and organ pedagogues. Throughout his education, B. L. has won numerous awards in national and international music competitions.

For the purposes of the case study, we created and utilized a modified measurement tool (questionnaire) that we are developing as part of the preparation of a doctoral dissertation on the factors influencing organ talent development. The questionnaire includes twenty-nine factors influencing the development of musical talent, each of which must be marked for the intensity of influence at different life stages: early childhood (3–6 years), middle childhood (6–8 years), late childhood (9–11 years), adolescence (12–20 years), early adulthood (20–35 years), middle adulthood (35–50 years), and mature adulthood (50–80 years). The intensity of factor influence is assessed per period using a 7-level rating scale that includes the following levels: 1. not at all important influence; 2. low important influence; 3. slightly important influence; 4. neutral influence; 5. moderately important influence; 6. very important influence; 7. extremely important influence. The twenty-nine criteria (factors) are divided into two categories: external factors (9 criteria) and internal factors (20 criteria).

We created open-ended questions and conducted a written interview based on the questionnaire responses. The questions focused on the teacher's role in relation to external as well as internal factors. The results of our case study indicate that the instrumental teacher plays an essential role in the musical talent development of the seventeen-year-old promising organist, B. L., from the beginning of his musical education in late childhood through adolescence. The instrument teacher laid the groundwork for B. L.'s musical development through pedagogical approaches, encouraging the development of technical and musical skills and encouraging further independent practice. According to other research findings (Cain, 1985; Pecherska, 2007; Zdravić-Mihailović, 2020), the teacher plays an essential role in providing quality instruction and guiding students toward additional and advanced educational opportunities. According to Kupers (2014) and Kupers et al. (2014), the role of the teacher transforms over time, fostering student independence and initiative—a transformation evident in our findings, as B. L.'s independence increased with accumulating experiences and knowledge across various life stages. Nonetheless, the teacher's directions remain a critical foundation for his ongoing practice and musical pursuit. The teacher's feedback and opinions have a significant impact on the student's musical education journey (Howe & Sloboda, 1991; Kim & Kemple, 2011). Feedback from the instrument teacher also has a significant influence on the development of B. L.'s musical talent following performances and concerts, and the instrument teacher has played and continues to play an important role in decisions about further organ education.

External factors had no significant impact on B. L.'s musical talent development in early and middle childhood due to homeschooling, a lack of involvement in musical activities, and parents' non-musical education. The significance of family influence increased significantly in late childhood, when B. L. first encountered the piano and organ at his grandfather's, and in adolescence, when he decided to pursue further musical education at the Music Gymnasium on his mother's initiative. The grandfather was instrumental in starting B. L.'s musical journey, and the mother has been an important supportive figure throughout his entire musical education, encouraging B. L. on his musical path. Bogunović's (2008) findings highlight the close relationship between parental encouragement and aspects of motivation related to playing an instrument (frequency and duration of practice). It is also essential for parents to believe in their child's talent, to support them, to see their child's potential, and to value their child's musical success (Bogunović, 2008; Mackenzie, 1991; Margiotta, 2011).

The development of B. L.'s musical talent was influenced by internal factors that changed with different life's stages. Internal factors, with the exception of creative abilities, had no significant impact on B. L.'s musical talent development in early and middle childhood, owing to a lack of exposure to musical activities and homeschooling. When B. L. began his musical education, the influence of some internal factors such as interest, hard work, learning and working strategies, practice or amount of practice, innate musical potential, and intellectual and creative abilities increased, signaling the transition from the discovery phase to the phase of active talent development. Adolescence was found to be a time when internal factors like musicality, perseverance, and perception were more influential. The latter two emerge as a result of B. L.'s years of musical practice and experiences, indicating that acquired skills and perceptual abilities have become indispensable for the further development of musical talent, assuming the primary role previously held by innate abilities. Garret and Moltzen (2011) confirm the significance of intrapersonal catalysts in later life stages. A young and gifted student, in addition to innate potential and other environmental influences, relies primarily on personal strengths and assumes independent management of his personal, musical, professional, and social development at a later developmental stage (Garret & Moltzen, 2011; Peterson, 2018). Although B. L. rated certain internal factors as important in his musical development, others, such as passion, perfectionism, achievement motivation, stress, performance anxiety, assessment anxiety, control expectations, psycho-motor abilities, and social competences, are viewed as less important or even irrelevant to the development of his musical talent. This could point to the selective nature of talent development, in which the importance of factors varies depending on the individual's musical development (Garces-Bacsal, 2014; Haroutounian, 2000).

Our overarching conclusions are that the role of the instrument teacher is significant, dynamic, and multifaceted in the development of musical talent, with a direct impact on the quality of music instruction and education and fostering the student's professional and personal growth. The development of musical talent is the result of a complex interaction between the influence of the teacher and various internal and external factors that adapt and change throughout the individual's different life stages, highlighting the need for additional research in this area.

